

1 Jakie są koszty postępowania sądowego i kto je zazwyczaj ponosi?

Publiczna pomoc prawna może przybierać następujące formy:

- a) pokrycie opłat z tytułu usług zastępstwa procesowego, pomocy prawnej oraz – w stosownych przypadkach – obrony świadczonych przez wyznaczonego lub wybranego adwokata w celu zapewnienia stronie możliwości wykonywania lub ochrony prawa lub prawnie uzasadnionego interesu przed sądem lub w celu zapobieżenia sporowi, zwana dalej pomocą świadczoną przez adwokata;
- b) pokrycie wynagrodzenia biegłego, tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego, z którego usług skorzystano w toku postępowania za zgodą organu sądowego lub organu wymiaru sprawiedliwości, jeżeli obowiązek pokrycia tego wynagrodzenia spoczywa na osobie ubiegającej się o publiczną pomoc prawną;
- c) pokrycie wynagrodzenia komornika sądowego;
- d) zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów sądowych przewidzianych w przepisach, przy uwzględnieniu kosztów należnych na etapie egzekucji, obniżenia wysokości tych kosztów, zmiany terminu ich spłaty lub jej odroczenia.

Jeżeli publiczną pomoc prawną przyznaje się obywatelom państw członkowskich UE lub innym osobom mającym miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu na terytorium państwa członkowskiego, zatwierdzona publiczna pomoc prawna może również obejmować:

- a) wydatki związane z koniecznością przetłumaczenia dokumentów przedłożonych przez beneficjenta pomocy prawnej, których sąd lub organ wymiaru sprawiedliwości zażądał w celu rozpoznania sprawy, przy jednoczesnym zwolnieniu powiązanych wniosków i przedkładanych lub otrzymywanych dokumentów z obowiązku ich legalizacji lub poddania ich jakiegokolwiek innej formie poświadczenia;
- b) koszty usług świadczonych przez tłumacza ustnego w toku postępowania przed sądem/organem wymiaru sprawiedliwości;
- c) wydatki poniesione w związku z koniecznością odbycia przez beneficjenta pomocy lub inną osobę podróży do Rumunii na żądanie sądu lub organu wymiaru sprawiedliwości lub wydatki poniesione z uwagi na fakt, że w przepisach przewidziano obowiązek stawienia się którejkolwiek z tych osób przed sądem.

Kwalifikująca się osoba spełniająca wymogi określone w odpowiedzi na pytanie nr 3 jest również upoważniona do uzyskania zwrotu kosztów poniesionych na pokrycie kosztów wynagrodzenia mediatora, jeżeli przedstawi dowody świadczące o tym, że brała udział w postępowaniu mediacyjnym przed wszczęciem postępowania sądowego, lub jeżeli wystąpi z wnioskiem o mediację po wszczęciu postępowania sądowego, ale przed terminem pierwszej rozprawy.

Publiczną pomoc prawną można przyznać – oddzielnie albo łącznie – w dowolnej z wymienionych powyżej form. Wartość publicznej pomocy prawnej przyznanej oddzielnie albo łącznie w dowolnej formie pomocy świadczonej przez adwokata, biegłego, tłumacza pisemnego, tłumacza ustnego lub komornika sądowego nie może w ciągu jednego roku przekraczać maksymalnego poziomu odpowiadającego 12-krotności krajowej płacy minimalnej brutto w roku, w którym złożono wniosek o pomoc prawną.

(Art. 6, 7, 20 i 44 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

2 Na czym polega pomoc prawna?

Publiczna pomoc prawna stanowi formę pomocy przyznawanej przez państwo w celu zagwarantowania prawa do rzetelnego procesu sądowego i zabezpieczenia równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, aby zapewnić możliwość wykonywania określonych praw lub prawnie uzasadnionych interesów na drodze sądowej, w tym również w celu wykonywania wyroków sądów lub innych tytułów wykonawczych.

(Art. 1 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

3 Komu przysługuje pomoc prawna?

Z wnioskiem o przyznanie publicznej pomocy prawnej może wystąpić każda osoba fizyczna, która nie jest w stanie pokryć kosztów sądowych związanych z określonym postępowaniem lub kosztów związanych z otrzymywaniem porad prawnych w celu ochrony prawa lub prawnie uzasadnionego interesu przed sądem bez uszczerbku dla środków utrzymania siebie lub swojej rodziny.

Członkami rodziny są małżonkowie, dzieci lub inni bezpośredni zstępni do 18. roku życia, którzy pozostają zależni finansowo od wnioskodawcy, oraz dzieci lub inni bezpośredni zstępni w wieku 18–26 lat, którzy kontynuują naukę i pozostają zależni finansowo od wnioskodawcy. Za członka rodziny uznaje się również osobę zamieszkujejącą we wspólnym miejscu zamieszkania lub pobytu bądź gospodarstwie domowym z wnioskodawcą, jego dziećmi lub innymi bezpośrednimi zstępnymi do 18. roku życia, którzy pozostają zależni finansowo od wnioskodawcy, oraz jego dziećmi lub innymi bezpośrednimi zstępnymi w wieku 18–26 lat, którzy kontynuują naukę i pozostają zależni finansowo od wnioskodawcy.

Publiczną pomoc prawną przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód netto na członka rodziny nie przekraczał 500 lei rumuńskich w okresie dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku. W takim przypadku państwo pokrywa wszystkie koszty publicznej pomocy prawnej. Jeżeli średni miesięczny dochód netto na członka rodziny w okresie dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie przekraczał 800 lei rumuńskich, państwo pokrywa 50% kosztów publicznej pomocy prawnej. Kwoty stanowiące progi dochodowe i maksymalna kwota, jaką można przyznać tytułem publicznej pomocy prawnej, mogą zostać zmienione decyzją rządu.

Publiczną pomoc prawną można również przyznać w innych przypadkach, stosownie do potrzeb wnioskodawcy, jeżeli faktyczne lub szacunkowe koszty sądowe prawdopodobnie ograniczą możliwość uzyskania przez wnioskodawcę skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności z uwagi na różnice w kosztach życia między państwem członkowskim, w którym wnioskodawca ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu, a Rumunią.

Przy ustalaniu wysokości dochodu bierze się pod uwagę wszelkie regularne źródła dochodu, takie jak pensje, świadczenia, honoraria, emerytury, renty, zyski z działalności handlowej lub dochody z tytułu samozatrudnienia itp., a także kwoty należne okresowo, takie jak czynsz i świadczenia alimentacyjne.

Publiczną pomoc prawną przyznaje się niezależnie od sytuacji finansowej wnioskodawcy, jeżeli w przepisach szczególnych przewidziano prawo do pomocy prawnej lub nieodpłatnej pomocy prawnej w charakterze środka ochronnego z uwagi na szczególne okoliczności takie jak małoletniość, niepełnosprawność, określony status itp. W takim przypadku publiczną pomoc prawną przyznaje się bez konieczności spełnienia kryterium dochodowego, ale wyłącznie w celu

zabezpieczenia lub uznania określonych praw lub prawnie uzasadnionych interesów wynikających ze szczególnych okoliczności uzasadniających uznanie przewidzianego w przepisach prawa do pomocy prawnej lub nieodpłatnej pomocy prawnej lub w celu zabezpieczenia lub uznania określonych praw lub prawnie uzasadnionych interesów związanych z takimi szczególnymi okolicznościami.

Prawo do publicznej pomocy prawnej wygasa z chwilą śmierci strony lub poprawy jej sytuacji finansowej w stopniu umożliwiającym jej samodzielne pokrycie kosztów sądowych.

(Art. 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 i 50 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

4 Czy pomoc prawna przysługuje we wszystkich rodzajach postępowań?

Publiczną pomoc prawną, o której mowa we wspomnianym rządowym rozporządzeniu w trybie pilnym, przyznaje się w sprawach cywilnych, gospodarczych, administracyjnych, sprawach na gruncie prawa pracy i sprawach dotyczących zabezpieczenia społecznego, a także w innych sprawach, z wyjątkiem spraw karnych.

(Art. 3 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

5 Czy istnieje odrębna procedura odnosząca się do sytuacji wyjątkowych?

Jeżeli chodzi o kwestie związane z pomocą prawną, nie przewidziano żadnej szczególnej procedury, którą należy stosować w nagłych przypadkach.

6 Gdzie można uzyskać formularz wniosku o pomoc prawną?

Wnioski dotyczące publicznej pomocy prawnej składane zgodnie z tym rozdziałem sporządza się na podstawie formularza wniosku przedstawionego w załączniku stanowiącym integralną część wspomnianego rozporządzenia w trybie pilnym. (Art. 49 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

FORMULARZ wniosku o przyznanie pomocy prawnej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej

Instrukcje:

1. Przed wypełnieniem formularza wniosku proszę uważnie zapoznać się z treścią poniższych instrukcji.
2. Osoba wypełniająca wniosek musi podać wszystkie informacje wskazane w tym formularzu.
3. Podanie niedokładnych, nieodpowiednich lub niekompletnych informacji może wydłużyć okres rozpatrywania wniosku.
4. Podanie nieprawdziwych lub niekompletnych informacji we wniosku może pociągnąć za sobą skutki prawne, a wniosek o pomoc prawną może zostać odrzucony; wnioskodawcy mogą również zostać postawione zarzuty karne.
5. Proszę załączyć wszystkie dokumenty potwierdzające.
6. Należy pamiętać, że złożenie tego wniosku pozostaje bez wpływu na bieg terminu na wszczęcie postępowania sądowego.
7. Proszę wpisać datę i podpisać wniosek.

A1. Dane osobowe wnioskodawcy

Nazwisko i imię

Data i miejsce urodzenia

Osobisty numer identyfikacyjny

Adres (miejsce pobytu stałego lub miejsce zamieszkania)

Tel./faks/e-mail

A2. Dane osobowe przedstawiciela ustawowego (jednego z rodziców, opiekuna, kuratora itp.), w stosownych przypadkach (należy wypełnić, jeżeli wnioskodawcę reprezentuje prawnie inna osoba)

Nazwisko i imię

Data i miejsce urodzenia

Osobisty numer identyfikacyjny

Adres

Tel./faks/e-mail

A3. Dane osobowe adwokata wnioskodawcy, w stosownych przypadkach (należy wypełnić, jeżeli wnioskodawca korzysta już z usług adwokata)

Nazwisko i imię

Adres

Tel./faks/e-mail

B. Informacje na temat sporu będącego przedmiotem wniosku o pomoc prawną

Proszę załączyć kopie wszystkich dokumentów potwierdzających.

B1. Charakter sporu (rozwód, stosunek pracy itp.)

B2. Wartość przedmiotu sporu, jeżeli można ją wyrazić w kwocie pieniężnej, oraz waluta, w której wyrażono wartość przedmiotu sporu

B3. Opis sytuacji, której rozwiązaniu ma posłużyć publiczna pomoc prawna będąca przedmiotem wniosku (uwzględniając informacje o sędzie właściwym, terminie rozprawy, dowodach itp.)

C. Szczegółowe informacje na temat postępowania

Proszę załączyć kopie wszystkich dokumentów potwierdzających.

C1. Obecna lub przyszła rola wnioskodawcy w postępowaniu (powód lub pozwany)

Proszę opisać przedmiot powództwa wytoczonego przed sąd

.....

Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe strony przeciwnej

C2. Szczególne względy uzasadniające rozpoznanie tego wniosku w trybie pilnym, w stosownych przypadkach

C3. Proszę wskazać wydatki, które powinny zostać objęte wnioskiem (zaznaczając odpowiednie pole):

—

☐ a) pomoc adwokata;

—

☐ b) wynagrodzenie biegłego;

—

☐ c) wynagrodzenie tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego, z którego usług skorzystano w toku postępowania;

—

☐ d) wynagrodzenie komornika sądowego;

E. Informacje finansowe

Proszę podać wszystkie informacje na własny temat, na temat konkubenta/konkubiny lub małżonka, na temat wszystkich osób pozostających na Pana/Pani utrzymaniu oraz, w stosownych przypadkach, na temat wszystkich osób, na których utrzymaniu Pan/Pani pozostaje.

Jeżeli pobiera Pan/Pani inne świadczenia finansowe poza alimentami od osoby, na której utrzymaniu Pan/Pani pozostaje i która nie zamieszkuje z Panem/Panią, proszę wskazać je w sekcji E.1 „Inne dochody”.

Jeżeli udziela Pan/Pani pomocy finansowej osobie innej niż osoba pozostająca na Pana/Pani utrzymaniu i zamieszkująca z Panem/Panią, proszę wskazać to w sekcji E.3 „Inne wydatki”.

Proszę załączyć wszystkie dokumenty potwierdzające dotyczące opisanych powyżej sytuacji.

Proszę wskazać walutę, w której wyrażono wartości pieniężne przedstawione w tabeli, jeżeli waluta ta jest inna niż RON.

[E.1. Szczegółowe I. Wnioskodawcy II. Małżonka albo III. Osób IV. Osób				
informacje konkubenta będących na łączących na				
o dochodzie lub konkubiny utrzymaniu utrzymanie				
miesięcznym wnioskodawcy wnioskodawcy				
Wynagrodzenie,				
świadczenia:				
Zysk z działalności gospodarczej:				
Emerytura/renta:				
Dochód:				
Świadczenia otrzymywane				
z budżetu państwa:				
1. zasiłki:				
2. zasiłek dla bezrobotnych				
i świadczenie z ubezpieczenia				
społecznego:				
Dochód z				
z tytułu uprawnień				
do określonych				
ruchomości lub nieruchomości:				
Inne dochody:				
OGÓŁEM:				

[E.2. Wartość I. Wnioskodawcy II. Małżonka albo III. Osób IV. Osób				
majątku konkubenta będących na łączących na				
lub konkubiny utrzymaniu utrzymanie				
wnioskodawcy wnioskodawcy				
Budynek, w którym				
Pan/Pani zamieszkuje:				
Inny budynek:				
Grunty:				
Oszczędności:				
Akcje/udziały:				
Pojazdy silnikowe:				
Inne aktywa:				
OGÓŁEM:				

[E.3. Wydatki I. Wnioskodawcy II. Małżonka albo III. Osób IV. Osób				
miesięczne konkubenta będących na łączących na				
lub konkubiny utrzymaniu utrzymanie				

(Art. 14 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, oraz art. 73 ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

8 Gdzie należy złożyć wniosek o pomoc prawną?

Wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej kieruje się do właściwego sądu rozpoznającego sprawę, w związku z którą zwrócono się o przyznanie pomocy; wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej na potrzeby wykonania wyroku należy kierować do właściwego sądu odpowiedzialnego za wykonanie tego wyroku. W przypadku braku możliwości wskazania sądu właściwego wniosek rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu wnioskodawca ma swoje miejsce pobytu stałego lub miejsce zamieszkania.

Jeżeli z wnioskiem o przyznanie publicznej pomocy prawnej zwrócono się w toku postępowania sądowego, wniosek taki rozpoznaje skład orzekający w postępowaniu głównym.

Publiczną pomoc prawną przyznaje się na dowolnym etapie postępowania, począwszy od dnia wniesienia pozwu przez zainteresowaną stronę przez cały czas trwania postępowania, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem. Wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej jest zwolniony z opłaty skarbowej.

Publiczną pomoc prawną na potrzeby postępowań odwoławczych można przyznać po złożeniu nowego wniosku. Wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej w toku postępowania odwoławczego kieruje się do sądu, który wydał skarżony wyrok, w terminie wyznaczonym na wniesienie apelacji. Wniosek ten jest rozpoznawany w trybie pilnym przez skład orzekający inny niż skład, który wydał orzeczenie rozstrzygające co do istoty sprawy.

Złożenie wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej skutkuje jednorazowym wstrzymaniem biegu terminu na wniesienie apelacji, jeżeli wnioskodawca przedłoży stosowne dokumenty potwierdzające w ciągu maksymalnie dziesięciu dni. Bieg nowego terminu na wniesienie apelacji rozpoczyna się w dniu doręczenia postanowienia o uwzględnieniu lub oddaleniu/odrzućeniu wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej lub, w stosownych przypadkach, zażalenia.

Jeżeli wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej został uwzględniony, sąd niezwłocznie powiadamia o tym wnioskodawcę i izbę adwokacką. W stosownych przypadkach izba adwokacka ma obowiązek wyznaczyć adwokata uprawnionego do reprezentowania wnioskodawcy przed dowolnym sądem apelacyjnym w terminie 48 godzin. Informacje na temat daty wyznaczenia adwokata i jego dane należy przekazać sądowi i wnioskodawcy najpóźniej w ciągu 48 godzin. Bieg nowego terminu na wniesienie apelacji rozpoczyna się w dniu wyznaczenia adwokata.

Pomoc pozasądową przyznaje służba ds. pomocy prawnej działająca przy każdej izbie adwokackiej po otrzymaniu stosownego wniosku, którego wzór został zatwierdzony przez dział koordynacji pomocy prawnej. We wniosku podaje się szczegółowe informacje na temat przedmiotu i charakteru wniosku oraz tożsamości, osobistego numeru identyfikacyjnego, miejsca zamieszkania i statusu finansowego wnioskodawcy i jego rodziny. Do wniosku należy załączyć dokumenty potwierdzające poziom dochodów wnioskodawcy i jego rodziny oraz dowody potwierdzające spoczywające na nim obowiązki alimentacyjne lub zobowiązania płatnicze.

Do wniosku należy również załączyć oświadczenie wnioskodawcy, w którym wskazuje on, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy otrzymał jakąkolwiek publiczną pomoc prawną, formę tej pomocy, sprawę, w związku z którą ją przyznano, oraz kwotę pomocy.

Wniosek o pomoc pozasądową kieruje się do służby ds. pomocy prawnej, która ma obowiązek go rozpoznać w ciągu maksymalnie 15 dni roboczych od dnia rejestracji i wydać postanowienie o jego uwzględnieniu lub oddaleniu/odrzućeniu, w zależności od przypadku. Wspomniane postanowienie doręcza się wnioskodawcy w terminie pięciu dni roboczych od dnia wydania. Wnioskodawca może zaskarżyć postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu jego wniosku o pomoc pozasądową do rady izby adwokackiej w ciągu pięciu dni roboczych od daty jego doręczenia. Rada izby adwokackiej rozpoznaje zażalenie na postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu wniosku w trybie pilnym na swoim najbliższym posiedzeniu.

(Art. 11, 12 i 13 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, oraz art. 73 ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

9 W jaki sposób można się dowiedzieć o zakwalifikowaniu do uzyskania pomocy prawnej?

Sąd rozpoznaje wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej bez wzywania stron do stawienia się przed sądem i wydaje uzasadnione postanowienie przy drzwiach zamkniętych. Zainteresowana strona może wnieść zażalenie na postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej w terminie pięciu dni od daty doręczenia tego postanowienia. Zażalenie rozpoznaje inny skład sędziowski przy drzwiach zamkniętych, po czym sąd wydaje ostateczne rozstrzygnięcie w tej kwestii.

Jeżeli wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej został uwzględniony w odniesieniu do pomocy w formie pomocy świadczonej przez adwokata, wniosek wraz z postanowieniem o jego uwzględnieniu niezwłocznie przesyła się prezesowi izby adwokackiej w okręgu podlegającym właściwości tego sądu. Prezes izby adwokackiej lub adwokat, któremu prezes powierzył to zadanie, wyznacza w terminie trzech dni adwokata figurującego w rejestrze do celów pomocy prawnej i przekazuje mu stosowne postanowienie wraz z zawiadomieniem o wyznaczeniu. Prezes izby adwokackiej ma również obowiązek przekazać beneficjentowi publicznej pomocy prawnej imię i nazwisko wyznaczonego adwokata. Zgodnie z przepisami beneficjent publicznej pomocy prawnej może wystąpić o wyznaczenie konkretnego adwokata za jego zgodą.

Wniosek o pomoc pozasądową kieruje się do służby ds. pomocy prawnej, działającej przy każdej izbie adwokackiej, która to służba ma obowiązek go rozpoznać w ciągu maksymalnie 15 dni roboczych od dnia rejestracji i wydać postanowienie o jego uwzględnieniu lub oddaleniu/odrzućeniu, w zależności od przypadku. Wspomniane postanowienie doręcza się wnioskodawcy w terminie pięciu dni roboczych od dnia wydania. Prezes właściwej izby adwokackiej wyznacza adwokata figurującego w rejestrze do celów pomocy prawnej prowadzonym przez izbę adwokacką na podstawie postanowienia o przyznaniu pomocy pozasądowej. Prezes izby adwokackiej może – w stosownych przypadkach – zatwierdzić pomoc pozasądową, którą ma świadczyć adwokat wybrany przez beneficjenta pomocy prawnej.

(Art. 15 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, oraz art. 73 ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

10 Co należy zrobić w razie zakwalifikowania się do uzyskania pomocy prawnej?

Publiczną pomoc prawną w formie pomocy świadczonej przez adwokata przyznaje się zgodnie z przepisami ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, opublikowanej ponownie, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, która dotyczy kwestii pomocy prawnej lub nieodpłatnej pomocy prawnej.

Jeżeli wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej został uwzględniony w odniesieniu do pomocy w formie pomocy świadczonej przez adwokata, wniosek wraz z postanowieniem o jego uwzględnieniu niezwłocznie przesyła się prezesowi izby adwokackiej w okręgu podlegającym właściwości tego sądu. Prezes izby adwokackiej lub adwokat, któremu prezes powierzył to zadanie, wyznacza w terminie trzech dni adwokata figurującego w rejestrze do celów

pomocy prawnej i przekazuje mu stosowne postanowienie wraz z zawiadomieniem o wyznaczeniu. Prezes izby adwokackiej ma również obowiązek przekazać beneficjentowi publicznej pomocy prawnej imię i nazwisko wyznaczonego adwokata. Zgodnie z przepisami beneficjent publicznej pomocy prawnej może wystąpić o wyznaczenie konkretnego adwokata za jego zgodą.

Pomoc świadczona przez adwokata może również przybrać formę pomocy pozasądowej i może obejmować udzielanie porad, składanie wniosków lub zawiadomień lub dokonywanie innych podobnych czynności prawnych, a także reprezentowanie klientów w postępowaniach przed organami lub instytucjami publicznymi innymi niż organy wymiaru sprawiedliwości lub organy dysponujące uprawnieniami w zakresie władzy sądowniczej, aby zapewnić wnioskodawcy możliwość wykonania określonych praw lub prawnie uzasadnionych interesów. Pomoc pozasądowa obejmuje udzielanie wnioskodawcy przejrzystych i przystępnych informacji na temat właściwych instytucji zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz, w stosownych przypadkach, zgodnie z wymogami, terminami i procedurami przewidzianymi w tych przepisach w kwestiach związanych z uznawaniem, przyznawaniem lub wykonywaniem prawa lub interesu będącego przedmiotem zainteresowania wnioskodawcy. Pomoc pozasądową przyznaje się zgodnie z ustawą nr 51/1995, ponownie ogłoszoną, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Wniosek o pomoc pozasądową kieruje się do służby ds. pomocy prawnej, działającej przy każdej izbie adwokackiej, która to służba ma obowiązek go rozpoznać w ciągu maksymalnie 15 dni roboczych od dnia rejestracji i wydać postanowienie o jego uwzględnieniu lub oddaleniu/odrzućeniu, w zależności od przypadku. Wspomniane postanowienie doręcza się wnioskodawcy w terminie pięciu dni roboczych od dnia wydania. Wnioskodawca może zaskarżyć postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu jego wniosku o pomoc pozasądową do rady izby adwokackiej w ciągu pięciu dni roboczych od daty jego doręczenia. Rada izby adwokackiej rozpoznaje zażalenie na postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu wniosku w trybie pilnym na swoim najbliższym posiedzeniu. Prezes właściwej izby adwokackiej wyznacza adwokata figurującego w rejestrze do celów pomocy prawnej prowadzonym przez izbę adwokacką na podstawie postanowienia o przyznaniu pomocy pozasądowej. Prezes izby adwokackiej może – w stosownych przypadkach – zatwierdzić pomoc pozasądową, którą ma świadczyć adwokat wybrany przez beneficjenta pomocy prawnej.

W przypadku uwzględnienia wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej w formie pokrycia kosztów wynagrodzenia biegłego, tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego w postanowieniu o uwzględnieniu wniosku ustala się również kwotę należnego wynagrodzenia tymczasowego. Sąd ustali ostateczną kwotę wynagrodzenia po zakończeniu świadczenia usług, za które uiszczono wynagrodzenie tymczasowe.

W przypadku uwzględnienia wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej w formie pokrycia kosztów wynagrodzenia komornika sądowego w postanowieniu o uwzględnieniu wniosku ustala się również kwotę wynagrodzenia tymczasowego należnego komornikowi, której wysokość jest uzależniona od dotychczasowego stopnia złożoności sprawy. Wniosek wraz z postanowieniem o jego uwzględnieniu przekazuje się jak najszybciej terytorialnej izbie komorniczej położonej w okręgu podlegającym właściwości miejscowej tego sądu. Rada terytorialnej izby komorniczej ma obowiązek wyznaczyć komornika sądowego w terminie trzech dni. Komornik ten otrzyma następnie odpowiednie postanowienie wraz z zawiadomieniem o wyznaczeniu. Prezes izby ma również obowiązek przekazać beneficjentowi publicznej pomocy prawnej imię i nazwisko wyznaczonego komornika sądowego. Beneficjent publicznej pomocy prawnej może wystąpić o wyznaczenie konkretnego właściwego miejscowo komornika sądowego.

Po wypełnieniu przez komornika obowiązków spoczywających na nim zgodnie z przepisami i statutem sądu – na wniosek komornika – ustali ostateczną kwotę należnego mu wynagrodzenia, w zależności od stopnia złożoności sprawy i zakresu wykonanych prac, w granicach określonych przepisami prawa.

W przypadku uwzględnienia wniosku o ułatwienie płatności kosztów sądowych w postanowieniu o uwzględnieniu przewiduje się zwolnienie beneficjenta z opłat albo – w stosownych przypadkach – obniżenie kwoty płatności, wydłużenie terminu płatności i rozłożenie płatności na raty. Jeżeli kwota należnych kosztów sądowych przed złożeniem wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej przekraczała dwukrotność miesięcznego dochodu netto wnioskodawcy przypadającego na członka jego rodziny, płatność zostanie rozłożona w taki sposób, aby wysokość miesięcznej raty miesięcznej nie przekraczała połowy dochodu netto na członka rodziny, chyba że sąd uzna za konieczne przyznanie pomocy w innej, korzystniejszej formie. Płatność kosztów sądowych można rozłożyć na maksymalnie 48 rat miesięcznych.

(Art. 23, 24, 25, 32, 33, 34 i 35 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, oraz art. 71 i 73 ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

11 Kto wybiera adwokata lub radcę prawnego dla osoby, której przyznano pomoc prawną?

Publiczną pomoc prawną w formie pomocy świadczonej przez adwokata przyznaje się zgodnie z przepisami ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, opublikowanej ponownie, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, która dotyczy kwestii pomocy prawnej lub nieodpłatnej pomocy prawnej.

Jeżeli wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej został uwzględniony w odniesieniu do pomocy w formie pomocy świadczonej przez adwokata, wniosek wraz z postanowieniem o jego uwzględnieniu niezwłocznie przesyła się prezesowi izby adwokackiej w okręgu podlegającym właściwości tego sądu. Prezes izby adwokackiej lub adwokat, któremu prezes powierzył to zadanie, wyznacza w terminie trzech dni adwokata figurującego w rejestrze do celów pomocy prawnej i przekazuje mu stosowne postanowienie wraz z zawiadomieniem o wyznaczeniu. Prezes izby adwokackiej ma również obowiązek przekazać beneficjentowi publicznej pomocy prawnej imię i nazwisko wyznaczonego adwokata. Zgodnie z przepisami beneficjent publicznej pomocy prawnej może wystąpić o wyznaczenie konkretnego adwokata za jego zgodą.

Jeżeli chodzi o pomoc pozasądową, prezes właściwej izby adwokackiej wyznacza adwokata figurującego w rejestrze do celów pomocy prawnej prowadzonym przez izbę adwokacką na podstawie postanowienia o przyznaniu pomocy pozasądowej. Prezes izby adwokackiej może – w stosownych przypadkach – zatwierdzić pomoc pozasądową, którą ma świadczyć adwokat wybrany przez beneficjenta pomocy prawnej.

(Art. 23 i 35 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, oraz art. 71 i 73 ustawy nr 51/1995 o organizacji i wykonywaniu zawodu adwokata, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

12 Czy pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty postępowania?

Publiczna pomoc prawna może przybierać następujące formy:

- a) pokrycie opłat z tytułu usług zastępstwa procesowego, pomocy prawnej oraz – w stosownych przypadkach – obrony, świadczonych przez wyznaczonego lub wybranego adwokata, w celu zapewnienia stronie możliwości wykonywania lub ochrony prawa lub prawnie uzasadnionego interesu przed sądem lub w celu zapobieżenia sporowi, zwana dalej pomocą świadczoną przez adwokata;
- b) pokrycie wynagrodzenia biegłego, tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego, z którego usług skorzystano w toku postępowania za zgodą organu sądowego lub organu wymiaru sprawiedliwości, jeżeli obowiązek pokrycia tego wynagrodzenia spoczywa na osobie ubiegającej się o publiczną pomoc prawną;
- c) pokrycie wynagrodzenia komornika sądowego;
- d) zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów sądowych przewidzianych w przepisach, uwzględniając koszty należne na etapie egzekucji, obniżenia wysokości tych kosztów, zmiany terminu ich spłaty lub odroczenia ich spłaty.

Jeżeli publiczną pomoc prawną przyznaje się obywatelom państw członkowskich UE lub innym osobom mającym miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu na terytorium państwa członkowskiego, zatwierdzona publiczna pomoc prawna może również obejmować:

- a) wydatki związane z koniecznością przetłumaczenia dokumentów przedłożonych przez beneficjenta pomocy prawnej, których sąd lub organ wymiaru sprawiedliwości zażądał w celu rozpoznania sprawy, przy jednoczesnym zwolnieniu – zgodnie z tym rozdziałem – powiązanych wniosków i przedkładanych lub otrzymywanych dokumentów z obowiązku ich legalizacji lub poddania ich jakiegokolwiek innej formie poświadczenia;
- b) koszty usług świadczonych przez tłumacza ustnego w toku postępowania przed sądem/organem wymiaru sprawiedliwości;
- c) wydatki poniesione w związku z koniecznością odbycia przez beneficjenta pomocy lub inną osobę podróży do Rumunii na żądanie sądu lub organu wymiaru sprawiedliwości lub wydatki poniesione z uwagi na fakt, że w przepisach przewidziano obowiązek stawienia się którejkolwiek z tych osób przed sądem.

Publiczną pomoc prawną można przyznać – oddzielnie albo łącznie – w dowolnej z wymienionych powyżej form. Wartość publicznej pomocy prawnej przyznanej oddzielnie albo łącznie w dowolnej formie pomocy świadczonej przez adwokata, biegłego, tłumacza pisemnego, tłumacza ustnego lub komornika sądowego nie może w ciągu jednego roku przekraczać maksymalnego poziomu odpowiadającego 12-krotności krajowej płacy minimalnej brutto w roku, w którym złożono wniosek o pomoc prawną.

(Art. 6, 7 i 44 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

13 Kto ponosi pozostałe koszty w razie zakwalifikowania się do uzyskania częściowej pomocy prawnej?

Kosztami, z których strona została zwolniona lub których wysokość została obniżona zgodnie z postanowieniem uwzględniającym wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej, zostanie obciążona strona przeciwna, jeżeli przegra sprawę. Strona przegrywająca będzie zobowiązana zwrócić te kwoty Skarbowi Państwa.

Jeżeli strona, która otrzymała publiczną pomoc prawną, przegra sprawę, będzie zobowiązana pokryć koszty postępowania poniesione przez Skarb Państwa. Sąd może jednak postanowić w orzeczeniu rozstrzygającym co do istoty sprawy o obciążeniu strony, która otrzymała publiczną pomoc prawną, całością lub częścią wydatków poniesionych przez Skarb Państwa, jeżeli strona ta – wskutek niedochowania należytej staranności w toku postępowania – doprowadziła do przegranej sprawy lub jeżeli w orzeczeniu sąd potwierdził dopuszczenie się przez nią nadużyć w toku postępowania.

(Art. 18 i 19 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

14 Czy pomoc prawna obejmuje również koszty odwołań?

Jeżeli wyrok wydany w sprawie, w odniesieniu do której sąd uwzględnił wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej, będzie przedmiotem postępowania odwoławczego, publiczną pomoc prawną w formie pomocy świadczonej przez adwokata przyznaną na poprzednim etapie postępowania rozszerza się zgodnie z obowiązującymi przepisami w taki sposób, aby obejmowała również sporządzenie apelacji i uzasadnienia, a także wszczęcie postępowania odwoławczego i prowadzenie tego postępowania.

Wydany wyrok, od którego można się odwołać, wraz z odpisem postanowienia uwzględniającego wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej należy niezwłocznie wnieść do izby adwokackiej w celu ich zweryfikowania i uznania lub, w stosownych przypadkach, w celu wyznaczenia adwokata uprawnionego do reprezentowania strony przed sądem apelacyjnym. Zgodnie z przepisami adwokat jest uprawniony do otrzymania odrębnego wynagrodzenia z tytułu usług świadczonych w toku postępowania apelacyjnego w wysokości ustalonej przez sąd apelacyjny.

Jeżeli strona nie otrzymała publicznej pomocy prawnej na etapie procesowym poprzedzającym postępowanie odwoławcze, powinna wystąpić z nowym wnioskiem o przyznanie publicznej pomocy prawnej.

Bieg nowego terminu na wniesienie apelacji rozpoczyna się w dniu wyznaczenia lub zatwierdzenia adwokata. Informacje na temat daty wyznaczenia adwokata i jego dane należy przekazać sądowi i wnioskodawcy najpóźniej w ciągu 48 godzin.

Sąd apelacyjny sprawdza, czy wnioskodawca nadal spełnia wymogi uprawniające go do korzystania z publicznej pomocy prawnej. Jeżeli sąd stwierdzi, że wnioskodawca nie spełnia już tych wymogów, wyda postanowienie o cofnięciu pomocy i zobowiąże go do pokrycia całości lub części wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w związku z koniecznością opłacania honorarium adwokackiego.

(Art. 13.1 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

15 Czy pomoc prawna może zostać cofnięta przed zakończeniem postępowania (lub nawet odwołana po zakończeniu postępowania)?

Prawo do publicznej pomocy prawnej wygasa z chwilą śmierci strony lub poprawy jej sytuacji finansowej w stopniu umożliwiającym jej samodzielne pokrycie kosztów sądowych.

Po otrzymaniu wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej wnioskodawcę informuje się o tym, że w przypadku przegranej sprawy będzie zobowiązany do pokrycia kosztów sądowych poniesionych przez stronę przeciwną, oraz o możliwości wystąpienia do niego o zwrot kwot otrzymanych w formie publicznej pomocy prawnej, jeżeli zainteresowana strona zwróci się do sądu, który przyznał publiczną pomoc prawną, i przedstawi dowody dotyczące faktycznej sytuacji beneficjenta tej pomocy; w czasie analizowania otrzymanych dowodów beneficjent może nadal korzystać z przyznanej mu publicznej pomocy prawnej.

Jeżeli sąd stwierdzi, że wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej złożono w złej wierze i zatajono prawdę, wyda postanowienie zobowiązujące osobę, która bezpodstawnie otrzymała publiczną pomoc prawną, do uiszczenia kwot, z których osoba ta została zwolniona, tytułem odszkodowania oraz do uiszczenia grzywny w wysokości odpowiadającej pięciokrotności kwoty, z której osobę tę bezpodstawnie zwolniono. Od takiego postanowienia można się odwołać wyłącznie w drodze zażalenia, w którym można wnieść – w oparciu o uzasadnione przesłanki – o ponowne rozpatrzenie sprawy lub o zmniejszenie kwoty odszkodowania lub grzywny. Zażalenie należy złożyć w terminie pięciu dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie rozpoznaje inny skład sędziowski, którego rozstrzygnięcie jest ostateczne.

Jeżeli na mocy prawomocnego i ostatecznego wyroku sądu beneficjent publicznej pomocy prawnej wejdzie w posiadanie majątku lub roszczeń, których wartość lub kwota przekracza dziesięciokrotność wartości przyznanej mu publicznej pomocy prawnej, beneficjent taki jest zobowiązany do zwrotu otrzymanej publicznej pomocy prawnej. Procedurę zwrotu kosztów opisano w rozdziale III wspomnianego rozporządzenia w trybie pilnym.

(Art. 10, 14, 17 i art. 50 ust. 2 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

16 Czy można zaskarżyć odmowę udzielenia pomocy prawnej?

Sąd rozpoznaje wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej bez wzywania stron do stawienia się przed sądem i wydaje uzasadnione postanowienie przy drzwiach zamkniętych. Zainteresowana strona może wnieść zażalenie na postanowienie o oddaleniu/odrzućeniu wniosku o przyznanie publicznej pomocy prawnej w terminie pięciu dni od daty doręczenia tego postanowienia. Zażalenie rozpoznaje inny skład sędziowski przy drzwiach zamkniętych, po czym sąd wydaje ostateczne rozstrzygnięcie w tej kwestii.

Wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej może zostać oddalony, jeżeli złożono go, dopuszczając się przy tym nadużyć, jeżeli jego szacunkowy koszt jest nieproporcjonalny do wartości przedmiotu sporu i jeżeli nie służy on zabezpieczeniu prawnie uzasadnionego interesu lub jeżeli wniesiono o pomoc na potrzeby powództwa sprzecznego z porządkiem publicznym lub konstytucyjnym.

Jeżeli roszczenie, na potrzeby rozpoznania którego wniesiono o publiczną pomoc prawną, należy do kategorii roszczeń podlegających mediacji lub innym alternatywnym metodom rozwiązywania sporów, wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej zostanie prawdopodobnie oddalony w przypadku przedstawienia dowodów świadczących o tym, że wnioskodawca odmówił skorzystania z takich metod przed wszczęciem postępowania sądowego.

Wniosek o przyznanie publicznej pomocy prawnej może zostać oddalony, jeżeli wnioskodawca dochodzi odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych jego wizerunkowi lub z tytułu naruszenia jego czci lub reputacji i jeżeli nie doznał żadnej szkody majątkowej, a także jeżeli roszczenie wnioskodawcy wywodzi się z jego działalności zawodowej lub gospodarczej.

Jeżeli publiczną pomoc prawną przyznaje się obywatelom państw członkowskich UE lub innym osobom mającym miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu na terytorium państwa członkowskiego, rumuński organ centralny może odmówić przekazania wniosku o pomoc prawną innemu państwu członkowskiemu, jeżeli jest on w oczywisty sposób bezzasadny lub jeżeli wykracza poza zakres dyrektywy Rady 2002/8/WE. Jeżeli właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego oddali wniosek o pomoc prawną, rumuński organ centralny wystąpi do wnioskodawcy o zwrot poniesionych kosztów tłumaczenia wniosku.

(Art. 15, 16, 45 i 46 rozporządzenia w trybie pilnym nr 51/2008 dotyczącego publicznej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, zatwierdzonego ustawą nr 193/2008, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami)

Dodatkowe informacje

Przydatne linki:

[Krajowe Stowarzyszenie Rumuńskich Izb Adwokackich](#) (Uniunea Națională a Barourilor din România)

Ostatnia aktualizacja: 22/05/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.